

רוב בקיאיין, וסתם ספרי דדייני – בגדרי רוב לדרגותיו וחזקה דמעיקרא

גיטין (3: ג, כח. – כח:)

בטרם נמשיך אל הסוגיא הגדולה דעדי מסירה ועדי חתימה כרמי (ג. – 7.) אשר היא מיסודי מכליתין,
נחזור מחילה כנ"ל אל סוגיא יסודית בכל-המורה-כולה אשר א' משורשי העיקריים חונה פה (3: –
הלא הוא ענייני רוב וחזקה דמעיקרא, אשר הם מאצני הפינה בכל מורת הספיקות.

רש"י שמה (ריש כח: ד"ה שמא מת)

- מהי ההגבלה (limitation) שנתחדשה לענין חזקה?
- מה הדין כמור"כ לגבי רוב?
[יש להשוות (compare) לדברי המוס' לגבי רוב – תוס' גיטין (לג. ד"ה ואפקעינהו), לפחות "ועוד הקשה ... אין מבטלין"]
- ב) מה הדין כשיסתייב צין רוב וחזקה (כגון דכר שהיה אסור, אבל יש רוב שעכשיו נשתנה ונעשה היתר)?
גמרא קידושין (פ.), "דתנן תינוק ... רובא עדיף" – שהביאו את המשנה של "תינוק וצלק בידו" (טהרות פ"ג מ"ח)
- לפי זה, איזה משני הדינים חזק יותר? אולם, מאי משמע מהמשנה הזו –

ג) גמרא פסחים (ריש י.), "דתנן שני ... מדמי ליה לזה אחר זה" – שהביאו את המשנה של "שני שצילין" (טהרות פ"ה מ"ה)

- דין המשנה היא עפ"י חזקה דמעיקרא. מה מפתיע (surprising) בגודל כח החזקה, ומה רואים מזה לענין פעולת (mechanism of) חזקה דמעיקרא?
[ונתבאר במוס' שם – תוס' שם (י. ד"ה בבת, וד"ה הלך)]

[וכן ע"י – תוס' כתובות (כו. ד"ה ואם) – והוא עפ"י ברייתא בגמרא שבועות (ט.), "תנו רבנן" – שיטת הת"ק דנכנס אחר לבמקדש]

- מהי חולשת (weakness) חזקה הנזכרת במוס' (האם זה קשור לגודל כמו לעיל)?

[תוס' בבא קמא (יא. ד"ה דקא)]

- איזה דין טהר בחזקה, אבל לא בספק-ספיקא? באר למה!

ד) גמרא חולין (סוף יא.), "רבה בר רב שילא ... חטאת קרייה רחמנא", ובתוס' שם (יא. ד"ה אתיא מפרה), "וא"ת ... אינה חיה"; "וי"ל דכל ... בתרה"

ג רוב לדרגותיו

משנה פסחים (ט.) ורש"י, ובגמרא עד "...דבר שאינו מתוקן" [תוס' קדושין (פ. ד"ה סמוך) – ענין "רוב גרוע"]

ע"ע – שערי יושר (שער ב' פרק ב' ד"ה ונראה) בעקבי הצאן (סוף סי' כ"ח, עמודים קפו-ח) גינת אגוז (סי' ט"ז אות ו')

א

נחזור קצת על השקלא-וטריא שלמדנו לעיל (3:), וזפרט המירוח השני ליישב צעד שיטת רבה, וגם מה שהקשו ע"ז –

גמרא (ב: – ריש ג.) "ולרבה דאמר ... ליבעי תרי";
[מידי דהוי ... פחות משנים]; "רוב בקיאיין ... אקילו בה רבנן"

- לפי המירוח השני, אמאי א"ש 'עדים לזכר שנעשה הגט לשמה? ומה הקשו ע"ז משיטת ר"מ?
- התשובה היטב – מה תירלו צעד ר"מ? והיאך נתיישבה הקושיא צוה?

קצת צענין רוב (מקורות, וצ' סוגים)

גמרא חולין (ריש יא.) "מנא הא מילתא ... זיל בתר רובא", וברש"י [10 שורות]
[ועוד בגמרא שם (סוף יא.), "רבה בר רב שילא ... זיל בתר רובא"; (יא.), "רב מרי ... נקב הוה"]

- מה הן המקורות האפשריות של כל א' מהכללים הללו?

צשיטת ר"מ

[משנה יבמות (קיא.), בק יבם קטן ... תגדלנו";
גמרא נדה (ריש לב.), "דתניא קטן ... אילונית נינהו"]

תוס' הכא (סוף ב: ד"ה סתם)

- חזר עתה אל שמעתין דהכא (3:), ואל הקושיות דלעיל – האם עתה ניחא טפי, או קשיא טפי?

ב חזקה דמעיקרא

ונראה להצין "רוב" דסוגיין צעומק, אס נחויב ללמוד קצת צענין "חזקה דמעיקרא" –

מקור דין חזקה דמעיקרא

חומש ויקרא (פרק י"ד פסוקים ל"ג – ל"ח)

גמרא חולין (י:), "מנא הא מילתא דאמור רבנן ... לראות את נגעו"

צירוי חזקה דמעיקרא

א) משנה גיטין לקמן (כח.)

גמרא שמה "רמי ליה אביי ... בתרומה מיד";
והתירוץ האחרון שמה (סוף כח. – ריש כח:), "רבא אמר ... ימות חיישינן"